

Cíle a perspektivy evropské energetiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Martin Písecký
vedoucí oddělení elektroenergetiky

Legislativní rámec – 3. liberalizační balíček

- ➔ Základ pro liberalizaci trhu s energií v EU
- ➔ Představen 2007 - schválen 2009
- ➔ Obsahuje 2 směrnice a 3 nařízení:
  - Směrnice 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou
  - Směrnice 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem
  - Nařízení 713/2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER)
  - Nařízení 714/2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou
  - Nařízení 715/2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám

Energeticko – klimatické cíle Evropské komise pro rok 2030

- ➔ Min. 40% snížení emisí skleníkových plynů oproti stavu 1990 (cíl závazný na celoevropské úrovni)
- ➔ Min. 27% podíl obnovitelných zdrojů energie na celkové finální spotřebě energie (cíl závazný na celoevropské úrovni)
- ➔ Min. 27% energetických úspor oproti predikcím z roku 2007 (indikativní cíl na celoevropské úrovni)
- ➔ Dále cíl propojení elektrizačních soustav (podíl přeshraničních kapacit na celkovém instalovaném výkonu výroby: 10% do 2020 resp. 15% do 2030)

Jak dosáhnout cílů evropské energetiky

- ➔ Evropská komise vydala 25. února 2015 balíček dokumentů k **Energetické unii**
  - ▶ Sdělení komise „*Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu*“
  - ▶ Součástí balíčku jsou i další dokumenty - sdělení týkající se cíle pro 10% propojení elektroenergetických soustav do roku 2020
  - ▶ *EK usiluje o nový holistický přístup k energetice, který bude vyžadovat zásadní proměnu dosavadního vnímání energetiky a energetické politiky, tak aby přístup byl jednotný a aby se z energetické politiky stala skutečně sdílená kompetence.*

Jak dosáhnout cílů evropské energetiky

- ➔ Pět dimenzí Energetické unie:
  - ➔ *Energetická bezpečnost, solidarita a důvěra*
  - ➔ *Plně integrovaný evropský energetický trh*
  - ➔ *Zvyšování energetické účinnosti pro snižování poptávky*
  - ➔ *Přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku*
  - ➔ *Výzkum, inovace a konkurenceschopnost*
- ➔ V souvislosti se vznikem Energetické unie má být vytvořen tzv. systém řízení (governance), který usnadní komunikaci mezi členskými státy a přispěje k naplňování dimenzí energetické unie (integrované národní klimatické a energetické plány).

Nové uspořádání trhu s elektřinou (new market design)

- ➔ Evropská komise: K dosažení Energetické unie je nutná reforma trhu s elektřinou
- ➔ Design velkoobchodního trhu s elektřinou, který byl navržen pro jednosměrný tok elektřiny od výrobců ke spotřebitelům, nevyhovuje současným potřebám, zvyšujícímu se podílu výroby z obnovitelných zdrojů a decentralizované výroby.
- ➔ Za posledních 5 let klesly velkoobchodní ceny elektřiny o více než polovinu zejména kvůli poklesu cen komodit (uhlí, plyn, CO2) a růstu OZE. Ale ceny pro konečné spotřebitele rostou.
- ➔ Veřejná konzultace k Market design – součást tzv. letního energetického balíčku (vydala EK 15.7.2015)

Nové uspořádání trhu s elektřinou (new market design)

- ➔ Pozice ČR:
  - ▶ Účast OZE na trhu s elektřinou na stejném principu, jako konvenční zdroje (odpovědnost za odchylku, účast na krytí síťových nákladů,...); adekvátní rozvoj sítí.
  - ▶ Integrace trhů – market coupling
    - ➔ Denní trh: 4MMC - CZ, SK, HU, RO – snaha o připojení k západní Evropě
    - ➔ Vnitrodenní trh – příprava propojení CZ, SK, HU, RO; snaha o účast v XBID
  - ▶ Vytvořit harmonizovanou metodologii pro hodnocení přiměřenosti výrobních kapacit
  - ▶ Návrat k Energy only market, umožnit volnou cenotvorbu bez stropů (scarcity pricing). Kapacitní mechanismy pouze jako krajní řešení plně v souladu s evropskými pravidly
  - ▶ Regionální spolupráce na principu bottom-up
- ➔ Do konce roku 2016 se očekávají legislativní návrhy Komise k market design

Evropské síťové kodexy v elektroenergetice

- ➔ Soubor pravidel provozování elektrizačních soustav v podmínkách jednotného trhu s energií
- ➔ Legislativním základem je tzv. Třetí liberalizační energetický balíček z roku 2009
- ➔ Síťové kodexy = nařízení Evropské komise ⇒ **přímo závazné pro členské státy, tj. také pro účastníky trhu s elektřinou v ČR**
- ➔ Síťové kodexy naplňují cíle Třetího liberalizačního energetického balíčku a přinášejí harmonizovaná pravidla v těchto oblastech:
  - Zajištění bezpečných dodávek elektřiny
  - Integrace velkého objemu obnovitelných zdrojů
  - Vytvoření jednotného Evropského trhu s elektřinou

Síťové kodexy vs. Guidelines

- ➔ Síťové kodexy určují soubor pravidel, která mohou být přímo aplikována v každém členském státě bez nutnosti koordinovaného rozhodnutí provozovatele přenosové soustavy resp. národního regulátora na přeshraniční úrovni.
- ➔ Guidelines (pokyny) mohou obsahovat ustanovení, která je nutno detailně rozpracovat na národní úrovni na základě koordinovaného rozhodnutí různých provozovatelů přenosových soustav resp. národních regulátorů z různých členských států.
- ➔ Pouze RfG, DCC a HVDC zůstávají kodexy – ostatní nařízení Guidelines (obě varianty schvalovány jako nařízení – **stejná závaznost pro členské státy EU**)

Kodexy pro připojení výroby a spotřeby

- ▶ **RfG – Requirements for Grid Connection of Generators (Kodex s požadavky pro připojení výrobců k síti)**
  - ➔ stanovuje minimální standardy pro připojení výroby k zajištění bezpečnosti soustavy napříč hranicemi ke zlepšení integrace trhů
- ▶ **DCC – Demand Connection Code (Kodex pro připojení spotřeby k síti)**
  - ➔ definuje společná pravidla pro hlavní průmyslové spotřebitele elektřiny a distribuční soustavy při připojování k síti vysokého napětí
- ▶ **HVDC – High Voltage Direct Current (Kodex pro požadavky na připojení vysokonapěťových stejnosměrných soustav a nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením k elektrizační soustavě)**
  - ➔ stanovuje minimální požadavky na schopnosti stejnosměrných propojení, zejména střídačů a usměrňovačů
  - ➔ týká se všech typů stejnosměrných sítí s výjimkou vnitrostátních propojení

Obchodní kodexy

- ▶ **CACM GL – Capacity Allocation and Congestion Management (Pokyny pro přidělování kapacit a řízení přetížení)**
  - ➔ obsahuje pravidla týkající se denního a vnitrodenního obchodování, koordinovaného výpočtu přenosových kapacit a definice obchodních zón
- ▶ **FCA – Forward Capacity Allocation (Pokyny pro přidělování dlouhodobých kapacit)**
  - ➔ stanovuje pravidla pro výpočet a nákup kapacity před denním obchodováním a pro zamezení cenových rizik mezi obchodními zónami v delších časových horizontech
- ▶ **EB – Electricity Balancing (Pokyny pro udržování výkonové rovnováhy elektrizačních soustav)**
  - ➔ zavazuje PPS ke spolupráci a spolupracující PPS k určité míře sjednocení pravidel pro poskytovatele PpS a regulační energie a subjekty zúčtování trhu s elektřinou

Kodexy zabývající se provozem soustav

- ▶ **SO-GL – System Operation Guidelines (Pokyny upravující pravidla pro provozování přenosových soustav)** – vznikl sloučením původně 3 kodexů (OS, OPS, LFCR)
- ▶ **ER – Emergency and Restoration (Pokyny pro obranu a obnovu soustavy)**
  - ➔ stanoví postupy v případě obrany soustavy před rozsáhlými poruchami a obnovení napájení po takových poruchách

Schvalování kodexů

- ➔ CACM GL vešel v platnost v srpnu 2015 jako nařízení (EU) č. 2015/1222.
- ➔ Kodexy RfG, HVDC, DCC a FCA byly v roce 2015 schváleny v pracovním výboru Komise - očekávaná platnost v průběhu roku 2016.
- ➔ Komise předpokládá schválení všech zbývajících kodexů v průběhu roku 2016.

Děkuji za pozornost

Ing. Martin Písecký
pisecky@mpo.cz

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Martin Písecký
vedoucí oddělení elektroenergetiky

